

21. Färre riksintressen

Regelverk: Miljöbalken kapitel 3 och 4
Mottagare: Miljö & Energidepartementet

Påverkan på företag idag

Områden av riksintresse är idag många, stora och otydligt avgränsade, dåligt värderade och inte aktualiserade. Dessutom kan planeringsunderlag vara svåra att finna samtidigt som tillämpningen har fallerat. Det är dock viktigt att värdefulla områden för både bevarande och exploatering kan pekas ut på nationell nivå. Därför måste ett nytt riksintressesystem upprättas för att återfå systemets legitimitet. De krångliga reglerna för riksintressen gör att färre byggprojekt påbörjas än som skulle vara fallet med mer förutsägbara regler.

Åtgärdsförslag

Riksintessereglerna måste göras om. Riksintresseutredningen förmådde inte leverera förslag som leder till färre Riksintressen. Vi anser att delar av betänkandet från Riksintresseutredningen dock kan utgöra grund för en fortsatt utveckling mot ett fungerande riksintressesystem, under förutsättning att följande beaktas:

- Områden av riksintresse ska tillgodose nationellt särskilt betydelsefulla intressen inom väl avgränsade områden, de ska vara av unik betydelse i sitt slag.
- Områden av riksintresse, för att ha en legitimitet, ska ha få motsvarigheter i landet och endast utgöra en begränsad mängd områden/stråk både till antal och omfattning.
- Endast regeringen ska kunna fatta beslut om riksintressen, så att beslutet får en politisk förankring på nationell nivå.
- Definitioner och kriterier för områden av riksintresse ska anges i lag.
- Områden av riksintresse ska aktualitetsprövas.
- Regeringen ska kunna ge ett allmänt intresse företräde före ett riksintresse.
- Avvägning mellan olika intressen ska göras i översikt- och detaljplaneringen utifrån en helhetssyn.
- Plan- och bygglagen och miljöbalken ska använda samma begrepp i respektive lagtext.
- Boverket ska tilldelas ett övergripande ansvar för både kapitel 3 och kapitel 4 i miljöbalken.
- Boverket samordnar myndigheter samt handhar ett register för områden av riksintresse.
- Områden av riksintresse ska inte tillåtas innefatta skydds- eller buffertzoner.
- Riksintressen bör inte tillåtas vara regionala.
- Begreppet Industriell produktion vidgas och moderniseras till näringslivsutveckling.

Boverket fick år 2020 – 2021 ett regeringsuppdrag angående Riksintressen "Översyn av kriterierna för och anspråk på områden av riksintresse". Boverket konstaterar att det inte kommer att ske några betydande minskningar av riksintresseanspråk om inte regelverket reformeras. De ansvariga myndigheterna är antingen inte intresserade eller saknar förmåga att minska anspråken.

Bedömning av åtgärdsförslagets effekter för företagen

Med enklare och mer förutsägbara regler för riksintressen blir planprocessen inom kommunen billigare för företagen, framtagandet av företagens projektbeskrivningar enklare samt risken för felbedömningar av projektförslag och därmed onödiga kostnader för konsulter mindre.

Riksintressen täcker idag ca 55 procent av Sveriges yta, varför många företag har potential att gynnas av åtgärdsförslaget.

Kontaktuppgifter

Fastighetsägarna, Rikard Silverfur
08-613 57 20, rikard.silverfur@fastighetsagarna.se